

ЮВІЛЕЇ

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ІВАНА ВАСИЛЬОВИЧА БАЗАРНИКА

Цього літа минає століття від дня народження відомого львівського архітектора, реставратора й педагога Івана Васильовича Базарника. Народився він у місті Лева і як корінний львів'янин до своєї малої батьківщини зберіг любов і шанобливе ставлення упродовж усього життя.

Народився Іван Васильович 5 липня 1913 р. Юні роки провів у складних умовах Другої світової війни. Упродовж 1942–1947 рр. навчається на інженерно-будівельному факультеті Львівського політехнічного інституту. Одразу ж після навчання

працює інженером-проектантом просвітно-кошторисного бюро Міського житлового управління м. Львова.

У 1955 р. розробляє проект реставрації Каплиці Кампіані та реставрації куполу Домініканського собору, а в 1956 р. – співавтор реставрації Олеського замку та церкви Миколая у Львові (найдавнішої пам'ятки, яку Львів успадкував із княжих часів). Можливо, саме тоді виникла ідея воскресити український Львів, а в блокнотах архітектора почали з'являтися робочі нотатки досліджень, які він зберігатиме роками, щоб розробити унікальну візуалізацію княжого міста.

Упродовж 1959-1967 рр. І. Базарник працював головним архітектором Львова. У 1966 р. брав участь у розробці генерального плану міста. З 1960 р. – член Спілки архітекторів. Уже через рік після роботи в міській архітектурі переходить на викладацьку роботу у Львівський сільсько-господарський інститут. У 1974 р. очолює факультет архітектури.

На жаль, людей, які знали його особисто, з кожним роком стає все менше. Проте в межах нашого університетського колективу є чимало викладачів, які з приємністю згадують, як колись «ази» архітектури пізнавали під керівництвом Івана Базарника.

Викладацька діяльність Івана Васильовича розпочалася у 60-х роках минулого століття. Саме тоді в навчальному закладі відкривався факультет архітектури і планування сільських поселень. Разом із С. М. Соколовим та Ю. Ф. Соломінім І. В. Базарник розробляє науково-методичну базу для навчання зовсім нового для нашого краю напряму – архітектура села, пише

низку наукових праць із цієї проблематики. Деякі з них залишилися в архівах університету і зберігаються у фондах музею понині. Проте найграндіознішим проектом свого життя вважав дослідження княжого Львова.

До викладацької справи Іван Васильович приступив як уже сформований практик, тому давав чіткі та практичні настанови своїм учням. Завдяки І. Базарнику в архітектурі, а згодом і в науці, заявив про себе Андрій Володимирович Степанюк – завідувач кафедри архітектури та планування сільських поселень. Із ностальгією розповідає про свого вчителя архітектор Лариса Юріївна Франків. Зараз у її доробку – реконструкція багатьох поселень і вихована ціла школа архітекторів-планувальників. Про мудрі настанови І. Базарника Лариса Юріївна згадує з особливою приємністю: «Студенткою навіть не підозрювала, що мене вчив колишній головний архітектор Львова. Іван Васильович був надзвичайно ерудованим та обізнаним в архітектурі, проте водночас його прикрашала елітна скромність, якої так бракує навіть у колах наукової еліти».

Особливо тепло, уважно й терпляче ставився І. Базарник до початківців, до тих, хто лише осягав основи архітектурного проектування, до їх творчих пошуків та фантазій.

Засновник заповідника «Тустань» світлої пам'яті М. Рожко згадував про Івана Васильовича: «Мені пощастило працювати протягом десяти років з І. Базарником на одній кафедрі. У пам'яті багатьох друзів, товаришів, співробітників він залишився розумним, чесним, порядним та інтелігентним, висококваліфікованим архітектором, чуйною Людиною, до забуття закоханою в рідний княжий Львів, його архітектуру, культуру».

Михайло Рожко, науковець, який фахово поставив питання про княжі основи стародавньої фортеці в Тустані, він, як ніхто, розумів важливість пошуків княжих коренів архітектури Львова.

Показовим для учених нині є наполегливе бажання І. Базарника ознайомити сучасників із результатами своїх досліджень. Однак не судилося, оскільки напередодні виголошення результатів досліджень княжого Львова, у 1985 р., вчений помирає. Незадовго до смерті Іван Васильович розповідав, що макети зрубних будиночків, церков, княжий дитинець та панорами давнього міста мали стати основою великого макету. У 2006 р. помирає й Михайло Рожко, а княжий Львів залишається отаємненим. Найромантичніша праця життя І. Базарника – макет княжого Львова – зникає.

На жаль, сьогодні, коли у своїх дослідженнях учені використовують візуалізацію княжого Львова, вони не згадують про його першодослідника. Проте панорама княжого Львова вперше сміливо проголосила: перш ніж стати австрійським чи польським, Львів був українським. Доробки Івана Васильовича, як і княжого Львова, чекають своїх дослідників, які дадуть вичерпні коментарі щодо розробок, започаткованих ученим.